

modificirane organizme (broj UP-1-50-4-7-3/23 od 30.01.2023. godine), po zahtjevu za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište hrane za životinje koja sadrži genetički modificirane organizme koji je podnio subjekat "EKO FARMA RAŠĆANI" d.o.o., ulica Raščani bb, 80240 Tomislavgrad, Bosna i Hercegovina, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

1. Odobrava se subjektu "EKO FARMA RAŠĆANI" d.o.o., ulica Raščani bb, 80240 Tomislavgrad, stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane **MON 87751** jedinstvenog identifikacijskog koda **MON-87751-7** (kvantifikacija "Real-time PCR"), koja će se koristiti isključivo kao hrana za životinje.
2. Zabranjuje se namjerno unošenje u okoliš/sjetva genetički modificirane soje iz tačke 1. ovog rješenja.
3. Prilikom stavljanja na tržište hrane za životinje iz tačke 1. ovog rješenja, a u skladu s odredbama člana 52. Zakona o genetički modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09) i odredbama Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15), subjekat u poslovanju s hranom za životinje iz tačke 1. ovog rješenja dužan je osigurati da:
  - a) na zapakovanom proizvodu na oznaci piše: "Ovaj proizvod sadrži genetički modificiranu soju (MON-87751-7)";
  - b) se na nezapakiranom proizvodu ponudnom krajnjem potrošaču oznaka: "Ovaj proizvod sadrži genetički modificiranu soju (MON-87751-7)" stavi na proizvod ili neposredno uz proizvod, kao i na pratećoj dokumentaciji (fakturi).
4. U skladu s odredbama člana 51. Zakona o genetički modificiranim organizmima, subjekat u poslovanju s hranom za životinje iz tačke 1. ovog rješenja dužan je u daljnjoj distribuciji subjektu u poslovanju s hranom za životinje koji prima proizvod dostaviti prateću dokumentaciju s informacijama da proizvod sadrži ili se sastoji od genetički modificiranih organizama i upoznati ga s obavezom označavanja ovog proizvoda u skladu s odredbama člana 52. Zakona o genetički modificiranim organizmima.
5. U skladu s odredbama člana 24. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, podnosilac zahtjeva dužan je osigurati sljedeće oznake na pakiranju:
  - a) za genetički modificirane organizme koji se koriste kao hrana za životinje i hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a natpis "genetički modificirana soja (MON-87751-7)", bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navestiti u bilješci spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje;
  - b) za hranu za životinje proizvedenu od genetički modificiranih organizama natpis "proizveden od genetički modificirane soje (MON-87751-7)" bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješci spiska hrane za životinje, te slova moraju

---

Na osnovu člana 56. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04), člana 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13), člana 11. Zakona o genetički modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09), člana 19. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15) i Mišljenja Vijeća za genetički

- biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje.
6. U skladu s članom 24. stav (2) Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, zabranjeno je stavljati na tržište proizvode koji su predmet ovog rješenja ako navedeni podaci iz tačke 5. ovog rješenja nisu prikazani jasno, čitljivo i na način da se ne mogu brisati na prapratnom dokumentu, ili, ako je to primjenjivo, na pakovanju na spremniku ili na njemu pričvršćenoj naljepnici/deklaraciji.
  7. U skladu s odredbama člana 54. Zakona o genetički modificiranim organizmima, podnosilac zahtjeva dužan je prilikom rukovanja, prijevoza i pakiranja genetički modificiranih organizama popratnom dokumentacijom jasno obilježiti genetički modificirani organizam koji je namijenjen direktnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetvu, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.
  8. Subjekat u poslovanju s hranom za životinje iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je voditi bazu podataka za period od pet godina od dana izvršenja svake transakcije u skladu s odredbama člana 51. stav (5) Zakona o genetički modificiranim organizmima.
  9. Odobrava se stavljanje na tržište hrane za životinje iz tačke 1. ovog rješenja na osnovu dostavljenih dokumenata i Mišljenja Vijeća za genetički modificirane organizme da predmetna hrana za životinje odgovara odredbama Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.
  10. Ovo rješenje važi pet godina od dana njegovog donošenja.
  11. Subjekat i hrana za životinje iz tačke 1. ovog rješenja upisuju se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetički modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.
  12. Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, a koje se odnose na tačke 1.,2.,3.,4.,5.,6. i 7. ovog rješenja, subjekat u poslovanju s hranom za životinje iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
  13. Za obnovu ovog rješenja potrebno je Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev u skladu s članom 22. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, najkasnije godinu dana prije prestanka važenja rješenja o odobrenju.
  14. Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost subjekta u poslovanju s hranom po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.
  15. Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Obrazloženje

Podnosilac zahtjeva "EKO FARMA RAŠĆANI" d.o.o., ulica Raščani bb, 80240 Tomislavgrad, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije Agenciji za sigurnost hrane

Bosne i Hercegovine, koji je zaprimljen pod brojem UP-1-50-4-7/23 od 23.01.2023. godine.

Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetički modificirane organizme je na 16. sjednici ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15).

Podnosilac zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o uplaćenju naknadi za podnošenje zahtjeva u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetički modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam u skladu s važećim propisima Evropske unije osnovan, te da je u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.

Vijeće za genetički modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o odobravanju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije, od subjekta "EKO FARMA RAŠĆANI" d.o.o., ulica Raščani bb, 80240 Tomislavgrad, Bosna i Hercegovina.

Članom 19. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnosiocu zahtjeva, ako ispunjava uslove, donosi rješenje o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane za životinje uzimajući u obzir Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, na period od pet godina koje se može obnoviti.

Članom 16. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da se za izdavanje rješenja o odobrenju podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena je potrebna dokumentacija koja se dostavlja uz zahtjev ako je hrana za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobrena u skladu s važećim propisima Evropske unije.

Članom 24. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena su pravila za označavanje genetički modificiranih organizama koji se koriste kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetički modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetički modificiranih organizama.

Članom 51., 52. i 54. Zakona o genetički modificiranim organizmima određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetički modificiranih organizama kao i proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetički modificiranih organizama.

U skladu s navedenim, riješeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

Naknada za Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme uplaćena u iznosu od 400,00 KM, naknada za izdavanje Rješenja za odobrenje za stavljanje na tržište uplaćena je u iznosu od 500,00 KM i naknada za upis u jedinstveni Registar GMO-a uplaćena je u iznosu od 30,00 KM u skladu s odredbama Odluke o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14), u korist budžeta Bosne i Hercegovine.

Uputstvo o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana dostavljanja ovog rješenja.

Broj UP-1-50-4-7-6/23

Direktor

14. februara 2023. godine

Dr. sci. **Džemil Hajrić**, s. r.

